

БІЛИЙ РУХ ЯК ПРОТИДІЯ БІЛЬШОВИЗМУ

Із поваленням більшовизму ситуація на території колишніх імперських земель стала неоднозначною. Більшовики сформували Ради робітничих та селянських депутатів та фактично захопили владу в Росії, але існувала і протилежна сторона? яка опиралася встановленню більшовицької влади. Саме білий рух став тією силою яка могла протидіяти більшовикам.

В історії Білого руху в Росії можна виділити три періоди:

1. Період становлення (1917–1918 рр.). В цей час відбулися перші походи Добровольчої армії на Півдні Росії, організація антибільшовицького опору в Сибіру та Поволжі, повстання в козачих областях;

2. Період найбільших успіхів (1919 р.), який характеризується наступом армій адмірала А. В. Колчака на Уралі і в Поволжі, «похід на Москву» Збройних Сил Півдня Росії генерала А. І. Денікіна і «похід на Петроград» Північно-Західної армії генерала Н. М. Юденича;

3. Період «останніх могокан» Білі справи (1920–1922 рр.) – це час спроб збереження, рух на околицях колишньої Російської імперії – у Криму, Забайкаллі, на Далекому Сході. Кожен з цих періодів відрізнявся своєрідністю політичних програм, соціальної бази Білого руху, його ідеології [1, с. 12].

Перший період ознаменував період зародження білого руху та його становлення як організованої військової сили супротиву більшовикам. Саме в цей час закладалися основні засади білого руху, формувалися його вимоги та прагнення. На цьому етапі сформувалася основна ідеологія білогвардійців – повернення до монархічного ладу. Вже в цей час оформилися протиріччя між білими генералами: одне угруповання відстоювало ідею повернення до абсолютизму, а більш прогресивні діячі білого руху прагнули встановити конституційну монархію [1, с. 14].

На другому етапі свого розвитку білий рух мав значні переваги над більшовиками. Це пояснюється рядом причин. По-перше, білий рух очолювали більш досвідчені військові генерали загартовані у безперервних війнах, які вела Росія. По-друге, військова тактика білогвардійців була більш виваженою і успішною. Таким чином, другий етап був переможним для білогвардійців. Але вже на цьому етапі розвитку білого руху протиріччя загострюються. До протиріч, які сформувалися на першому етапі розвитку додалися і суперечності щодо військової тактики. Відбувся розкол в середовищі білого руху, таким чином керівництво армій не змогло сформулювати єдиного плану військових дій, що і призводило до перемінних успіхів білогвардійців.

Протиріччя все більше загострювалися і дійшовши до третього етапу білий рух значно ослаб, до цього додалися військові втрати, а також

недостатня підтримка місцевого населення. Всі ці фактори спричинили остаточний крах білого руху [2, с. 222].

Отже, білий рух сформувався як основна протидіюча сила більшовикам, але внаслідок протиріч між командирами білого руху, а також об'єктивних причин, він зазнав нищівної поразки. До влади прийшли більшовики і діячі білого руху були змушені покинути територію країни. Не зважаючи на поразку, білий рух залишив помітний слід в історії, адже тільки він міг такий тривалий час протидіяти такій значній силі як більшовики.

Список використаних джерел:

1. Абинякин Р. М. Офицерский корпус Добровольческой армии: Социальный состав, мировоззрение. 1917–1920 гг. : монография / Абинякин Р. М. – Орел. : Издатель. Воробьев, 2005. – 204 с.
2. Галин В. В. Интервенция и гражданская война / Галин В. В. – М. : Алгоритм, 2004. – 608 с.